

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2021 r.

Pozycja 76

POSTANOWIENIE

z dnia 13 października 2020 r.

Sygn. akt Ts 110/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.S.N. w sprawie zgodności:

- 1) art. 394¹ § 1¹ i § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości złożenia zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania lub o podjęciu zawieszonego postępowania”,
- 2) art. 394² § 1¹ ustawy wymienionej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „nie przewiduje możliwości złożenia zażalenia do innego składu sądu drugiej instancji na postanowienie sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania lub o podjęciu zawieszonego postępowania”, z art. 45 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 31 lipca 2020 r. (data nadania) K.S.N. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpiła z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Z powództwa skarżącej, przed Sądem Apelacyjnym w W. (dalej: Sąd Apelacyjny) toczyło się postępowanie drugoinstancyjne o zapłatę z tytułu nieważności umów kredytowych powiązanych z obcą walutą (sygn. akt [...]).

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 5 marca 2020 r. (sygn. akt jw.) – na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.: dalej: k.p.c.) – zawiesił postępowanie do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu przez ten sąd w sprawie o sygn. akt [...].

Skarżąca wystąpiła z wnioskiem o uzasadnienie powyższego orzeczenia, który Sąd Apelacyjny odrzucił postanowieniem z 23 kwietnia 2020 r. (sygn. akt jw.). Orzeczenie to zostało wskazane jako ostateczne rozstrzygnięcie w jej sprawie.

2. Fakt, iż strona postępowania – jak podnosi skarżąca – nie ma możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji o zawieszeniu postępowania, narusza prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności. Skarżąca podkreśla, że nieuzasadnione zawieszenie postępowania zamyka drogę prawną do dochodzenia roszczenia. Wskazuje ponadto, że brak możliwości zakwestionowania przedmiotowego rozstrzygnięcia narusza prawo do sądu „gdyż nie został wskazany sąd lub choćby rozszerzony skład tej samej instancji, który byłby właściwy do kontroli kontrowersyjnego rozstrzygnięcia”. W ocenie skarżącej nie ma to żadnego racjonalnego uzasadnienia. Wskazuje ona że jest to „pewnym przeoczeniem racjonalnego ustawodawcy, które jednocześnie godzi w konstytucyjne prawo jednostki do sądu i jednocześnie uniemożliwia kontrolę merytoryczną wydanej decyzji, w sytuacji gdy ta może być podejmowana jedynie dla zwłoki czy przewleknięcia sprawy bez realnego związku z konkretnymi okolicznościami sprawy. Ma to istotne znaczenie, w szczególności, że takiej decyzji sąd nie ma obowiązku uzasadniać”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono:

– art. 394¹ § 1¹ i § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) o treści:

„§ 1¹. Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

§ 2. W sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji”.

– art. 394² § 1¹ k.p.c. w brzmieniu:

„§ 1¹. Zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji przysługuje także na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest:

- 1) odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie,
- 2) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego,
- 3) zwrot kosztów procesu, o ile nie wniesiono skargi kasacyjnej,
- 4) zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
- 5) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę,
- 6) zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka,
- 7) odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia

– z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji”.

3. Trybunał stwierdza, że zakwestionowane w skardze przepisy nie były podstawą wydania wskazanego przez skarżącą ostatecznego rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny w W. (dalej: Sąd Apelacyjny) postanowieniem z 23 kwietnia 2020 r. (sygn. akt [...]; dalej: postanowienie), odrzucił wniosek skarżącej o uzasadnienie postanowie-

nia tego sądu z 5 marca 2020 r. o zawieszeniu postępowania (sygn. akt jw.; dalej: postanowienie o zawieszeniu). Skarżąca kwestionuje tymczasem brak możliwości zaskarżenia postanowienia o zawieszeniu postępowania, a nie brak możliwości jego uzasadnienia. Abstrahując zatem od utrwalonej linii orzeczniczej Trybunału, zgodnie z którą, w powyższej sytuacji, niezbędne jest uzyskanie przez skarżącą ostatecznego orzeczenia, które będzie potwierdzało, że droga sądowa jest wyłączona (zob. wyrok TK z 11 października 2016 r., sygn. SK 28/15, OTK ZU A/2016, poz. 79 oraz z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35), należy uznać, że zakwestionowane przepisy nie były podstawą wydania postanowienia. Gdyby nawet uznać – wbrew wskazaniu skarżącej – że ostatecznym rozstrzygnięciem w niniejszej sprawie jest postanowienie o zawieszeniu, należałoby wtedy stwierdzić, że skarga została wniesiona po upływie 3 miesięcznego terminu. Trybunał *ex officio* ustalił, że postanowienie to zostało doręczone skarżącej 19 marca 2020 r., tymczasem skarga została wniesiona 31 lipca 2020 r.

Niezależnie od powyższego Trybunał zauważa, że art. 394¹ § 2 k.p.c. został uchylony z dniem 7 listopada 2019 r. ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469) i nie obowiązywał w momencie wydania postanowienia (23 kwietnia 2020 r.).

W związku z powyższym należy uznać, że skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, co na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK uzasadnia odmowę nadania jej dalszego biegu.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.